

21 . Cârlomănești | Comuna: Vernești | Județ: Buzău | Punct: Cetățuia | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 50148.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène

Tipuri sit: descoperire izolată, exploatare/carieră

Autori: Sebastian Matei, Despina Măgureanu

Instituții: Muzeul Județean Buzău, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Nr. autorizatie: 55

Data autorizatiei: 2022-03-17

Raport de cercetare arheologică de la Cârlomănești, com. Vernești, jud. Buzău, Punct: Cetățuia

Raport

În campania din 2022 a fost continuată săpătura în partea sudică a platoului Cetățuia. Subarealul V1aS a fost deschis în anul 2019, vizând cercetarea integrală a unei construcții de suprafață, de dimensiuni importante, Cpl. 35 identificat și cercetat parțial în suprafața V1aN.

În acest an au fost cercetate 20 complexe, dintre care 16 sunt gropi menajere, 2 vetre și o aglomerare de pietre de râu. Deși majoritatea complexelor este reprezentată de gropi, în această campanie am avut șansa de a investiga parțial, urmele unei construcții de suprafață, Cpl. 180. Aceasta a fost identificată inițial în V1aN și înregistrată pe profilul de N, în 2021, suprapusă de Cpl. 35, la adâncimi cuprinse între - 0,80/-0,95 m față de nivelul actual de călcare. Sunt urmele unei construcții de dimensiuni importante, a cărei suprafață o putem estima la minim 30 mp (incluzând partea din martor și V1aN). Resturile descoperite indică existența unui edificiu cu pereți cu structura portantă din stâlpi de colț, bârne cioplite și nuiiele pe care s-a aplicat lipitură de lut amestecat cu pleavă și resturi de păioase. Aceste informații au fost recuperate pe baza prezenței și distribuției fragmentelor masive de pereți arși puternic, care au păstrat atât amprenta structurii de lemn, cât și urmele de fățuială. La interiorul Cpl. 180, a fost documentată o podină bătută din lut galben, crud, pe care au fost amenajate două vetre.

Ambele vetre au fost afectate din vechime, cel mai probabil în momentul activității de nivelare a dărâmăturilor arse ale construcției care a fost ridicată la baza primului nivel de locuire geto-dacic.

Vatra Cpl. 179 (-0,93 / -0,96 m ad.) a fost amenajată pe pat de pietre plate de râu, așezate pe podina din lut compact, bătut, din care s-au păstrat zone de 0,30 – 0,40 m diametru, în suprafața cercetată. Vatra a fost dezafectată în vechime și distrusă parțial către NW, înainte de incendiul care a distrus Cpl. 180. Putem susține această ipoteză datorită prezenței, la circa 1,30 m către N, a unor pietre din patul vetrei, pe aceiași podină, pe care s-a amenajat structura de combustie. Dimensiunile păstrate de 0,35 x 0,60 m, indică un diametru de maxim 0,65 m al vetrei. Nu se poate preciza forma.

La circa 1,60 m către E de Cpl. 179, se găsește o a doua vatră, Cpl. 181, care a funcționat în interiorul Cpl. 180. Nu putem preciza dacă în același timp. Această vatră, decorată, a fost înregistrată la - 0,98 / 1,00 m adâncime. Vatra a fost supraînălțată cu circa 10 cm față de nivelul de podinei pe care s-a amenajat. De formă rectangulară, doar latura de N s-a păstrat integral (0,98 m lungime). Suprafața in situ, dezvelită parțial, are 0,40 m lățime. Jumătatea de S a fost distrusă din vechime de un complex adâncit săpat ulterior. Decorul vetrei, un chenar dublu și trei cercuri plasate în centru și la colțuri, a fost realizat prin incizarea ultimului strat de lut, aplicat umed, cu ajutorul unei ustensile (foarte probabil din lemn), cu vârf drept, lat de 0,5 cm. Realizarea decorului și combinarea elementelor decorative au analogii cu alte vetre descoperite anterior în așezarea de la Cârlomănești. Bucăți masive din crusta ei au apărut încă de la -0,95 m ad. ceea ce indică, ca și în cazul vetrei Cpl. 179, o acțiune de distrugere și dezafectare, urmată de aruncarea fragmentelor sparte între celelalte resturi de construcție arse.

Stratul masiv de nivelare pe care îl legăm de colapsul Cpl. 180, ocupă în V1aS, carourile c. A 4 - 5, B 5. Lipitura de perete este arsă la roșu sau înnegrită complet, ceea ce sugerează o ardere înăbușită, de lungă durată, până la consumarea oxigenului. Între resturile de dărâmtură au apărut zone cenușoase, mici fragmente de lemn ars, multe bucăți de crustă, fragmente de borcane barbotinate și un picior traforat de fructieră, din pastă neagră, lustruit, specific celei de a doua jumătăți a sec. II a. Chr.

În colțul de SE al suprafeței cercetate, a fost înregistrat Cpl. 165 (c. B 4 - 5), ca o aglomerare de pietre de râu și bolovani masivi. Adâncimea la care au apărut materialele și modul în care arată această structură, permite corelarea cu Cpl. 35 din V1aN. Între pietre erau răspândite oase mari, de vită și cioburi cu un indice de fragmentare medie. Predomină fragmentele de vase modelate cu mâna, dar au sunt și pereți de pithos. Aici au apărut un ac de bronz și un mâner din corn de cerb în curs de prelucrare.

În 2022 am cercetat, integral sau parțial, 16 gropi. Două de stâlpi (Cpl. 176, 177), cu diametre asemănătoare, de circa 0,80 m, cu pietre și bolovani mari de râu și bucăți de calcar fosilifer în umplutură. Zece gropi, au conținut puțin material ceramic, rulat, cu indice ridicat de fragmentare și resturi osoase mici, sparte (Cpl. 163, 164, 166, 167, 172, 178, 183, 184, 185, 186). Umpluturile acestor gropi, slab pigmentate cu lipitură arsă și cărbune, sunt relativ compacte, au lut galben prezent în proporții variabile, pietre și bolovani, de aceea pot fi legate de activitatea de curățare și întreținere a spațiului locuit.

În alte gropi, situate către limita de Vest a suprafeței cercetate, deși cioburile și resturile osteologice sunt puțin numeroase, umplutura conține cenușă și mai ales, numeroase bucăți masive de lipitură arsă de perete și fragmente de vetre simple sau amenajate pe pat de pietre. Astfel, Cpl. 162, 169, 171, 182, pot fi puse în legătură cu efortul de curățare, nivelare și reamenajare a spațiului după distrugerea prin incendiu a construcției – Cpl. 180.

Materialul arheologic descoperit este variat și provine în cea mai mare parte din gropi. Între vasele ceramice menționăm borcane, fructiere, câni, vase de provizii, amfore de import, strecurători, cățui, un fragment de vas colonetă. S-au mai înregistrat câteva creuzete fragmentare, trei fragmente de plastică zoomorfă de tip Cărlomănești. Alături de fragmentele masive ale vetrei decorate Cpl. 181, alte câteva mici bucăți de crustă de la vetre decorate cu incizie sau cu șnurul au apărut în umplutura gropilor și în stratul de cultură. S-au descoperit doar câteva piese din metal: o verigă din argint (-0,65 m) și piciorul unei fibule din fier (-0,72 m), apărute în strat și din groapa Cpl. 171, o fibulă din bronz de schemă LT D (-0,70 m).

Informații suplimentare online

[Raportul 6874 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
